

Pintar and Others v. Slovenia (br. 49969/14 i četiri druge aplikacije), 14.9.2021.¹

Povreda člana 1. Protokola broj 1 uz EK

Aplikanti su bili vlasnici dionica i obveznica u tri slovenske banke koje su podnijele zahtjev za državnu pomoć. Banka Slovenije je 2013. i 2014. godine donijela odluke o uvođenju vanrednih mjera, uključujući i tri banke, kojima je njihov temeljni kapital sveden na nulu. Odluke su donesene u okviru domaćeg zakonodavstva. Pozvali su se na Preporuku Vijeća EU-a, kao i na pregled kvalitete imovine („AQR“) i rezultate testova provedenih pod vodstvom upravnog odbora, koji je uključivao Komisiju, Evropsko bankovno tijelo i Evropsku centralnu banku. Bivšim vlasnicima nije odobren pristup nekoliko dokumenata na kojima se temelji odluka. Aplikanti su podnijeli različite, neuspješne i neriješene pravne tužbe na domaćem nivou.

Ustavni sud je 2016. godine utvrdio da su određene relevantne odredbe domaćeg zakona u neskladu s Ustavom, te da bivši dioničari banaka nisu uživali adekvatnu sudsku zaštitu. Nakon toga usvojen je Zakon o postupku sudske zaštite za bivše nositelje prihvatljivih obaveza banaka (Zakon o pravnom lijeku iz 2020. godine). Ustavni sud je obustavio njegovu provedbu čekajući ocjenu njegove ustavnosti.

Pozivajući se na član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju (zaštita imovine), aplikanti se posebno žale na nedostatak učinkovite procedure za osporavanje odluke centralne banke, te da su mjere neopravdane.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da niti kompenzacijski pravni lijek, niti bilo koji drugi pravni lijek koji su neki aplikanti koristili nije pružio razumnu priliku za osporavanje osporenih odluka Banke Slovenije i/ili traženje naknade. S obzirom na to, Sud se neće baviti posebnim elementima pravnog lijeka predviđenim Zakonom o pravnom lijeku iz 2020. godine, a naročito jer se revizija tog Zakona trenutno čeka pred Ustavnim sudom.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da miješanje u aplikantovo pravo na imovinu nije bilo popraćeno dovoljnim proceduralnim jamstvima protiv arbitrarnosti, pa stoga nije bilo zakonito u smislu člana 1. Protokola br. 1.

Sud je dalje istakao da nije potrebno niti je, zbog nedostatka relevantnih informacija, moguće da Sud utvrdi jesu li ispunjeni drugi uvjeti ovog člana. Sud se stoga suzdržao od izražavanja bilo kakvog mišljenja o tome jesu li vanredne mjere, uslijed kojih su aplikantima otkazane dionice i obveznice, bile u općem interesu i, ako jesu, je li uspostavljena pravična ravnoteža između zahtjeva od općeg interesa zajednice i zaštite prava aplikanata na mirno uživanje imovine (vidi, mutatis mutandis, [Project-Trade doo protiv Hrvatske](#)).

Volodina v. Russia (br. 2) (br. 40419/19), 14.9.2021.

Povreda člana 8. EK

Slučaj se ticao aplikantinih navoda da je ruske vlasti nisu zaštitile protiv ponavljanog kibernetičkog nasilja od njenog partnera koji je u njeno ime kreirao lažne profile, objavljivao njene intimne fotografije, pratio njeno kretanje i slao joj prijetnje smrću putem društvenih mreža.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za edukaciju i sudsku dokumentaciju Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Pozivajući se na član 8. (pravo na poštivanje privatnog života), aplikantica prigovara da je vlasti nisu uspjele zaštititi od ponavljano nasilja na internetu i učinkovito istražiti optužbe. Posebno je kritizirala činjenicu da ruski zakon izričito ne predviđa da se porodično nasilje može desiti u „cyber prostoru“, u vidu internetskog uhođenja ili lažnog predstavljanja.

Evropski sud je posebno utvrdio da, uprkos raspoloživim pravnim alatima za procesuiranje aplikantinog partnera, vlasti nisu provele učinkovitu istragu niti su u bilo kojem trenutku razmotrile što se može i treba učiniti kako bi se aplikantica zaštitila od učestalog uznemiravanja na internetu. Vlasti stoga nisu ispunile svoje obaveze prema članu 8. radi zaštite aplikantice.

Ovi nalazi odražavaju zaključke iz prethodne presude u vezi s istom aplikanticom, Volodina protiv Rusije (br. 41261/17), u kojoj je Evropski sud zaključio da je odgovor ruskih vlasti na ponovljene činove nasilja u porodici očigledno bio neadekvatan.

Inmobilizados y Gestiones S.L. v. Spain (br. 79530/17), 14.9.2021.

Povreda člana 6.1. EK

Aplikantica je španska kompanija Inmobilizados y Gestiones S.L.

Predmet se tiče sudskog postupka koji je vođen povodom dvije žalbe i odbacivanja tri druge žalbe iz procesnih razloga, iako su se žalbe zasnivale na istim činjenicama. Predmet se ticao imovinskog spora u San Lorenu del Escorialu u zajednici Madrid.

Pozivajući se na član 6. stav 1. (pravo na pravično suđenje), aplikantica se žali na uskraćivanje prava na pristup sudu.

Evropski sud je istakao da nije uloga Suda uspoređivati sudske odluke nacionalnih sudova. Međutim, s obzirom na pet odluka koje je donio Vrhovni sud u predmetima o kojima je odlučivao isti sudija i na temelju dokumenata u spisima predmeta, Sud ne nalazi razloge da opravda različite zaključke o prihvatljivosti. Nije dato nikakvo objašnjenje kojim bi se opravdale takve kontradiktorne odluke. Nadalje, tužbe za poništenje koje je aplikantica podnijela Vrhovnom sudu od kojeg se tražilo da ispravi svoje odluke o pet kasacijskih žalbi uzetih zajedno, su odbijene.

Presude o neprihvatljivosti u pogledu tri žalbe nisu samo spriječile aplikanticu u mogućnosti da iznese svoj slučaj pred Vrhovnim sudom, već ne doprinose stvaranju pravne sigurnosti u pogledu zahtjeva za pristup kasacijskom pravnom lijeku. Razmimoilaženje u ocjeni Vrhovnog suda o bitno jednakim situacijama imalo je za posljedicu lišavanje aplikantice da tri njene žalbe ispita viši sud, dok je to mogla učiniti u postupcima koji se odnose na druge dvije parcele na istom zemljištu.

Evropski sud je zaključio da je neopravdana razlika u primjeni kriterija za dopuštenost predmetnih žalbi lišila aplikanticu prava pristupa Vrhovnom sudu, koji je suštinski narušen. Utvrdio je povredu člana 6. stav 1. Konvencije.

X. v. Poland (br. 20741/10), 16.9.2021.

Povreda člana 14. u vezi sa članom 8. EK

Aplikantica, gospođa X, je državljanka Poljske, rođena 1970. godine.

U presudi za razvod braka, starateljstvo nad najmlađim djetetom je bilo povjereno aplikantici. Nakon izvjesnog vremena, ova odluka je promijenjena na zahtjev njenog ranijeg muža. Predmet se odnosi na postupak u kojem je aplikantica osporavala navedenu izmjenu odluke o starateljstvu nad djetetom, navodeći da su sudovi odlučili u korist muža zbog njene veze sa drugom ženom.

Pozivajući se na član 14. (zabrana diskriminacije) u vezi sa članom 8. (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života), aplikantica se žali da su domaći sudovi odbili da joj odobre starateljstvo nad njenim djetetom zbog njene seksualne orijentacije.

Sud je utvrdio da su aplikanticina seksualna orijentacija i odnos s drugom ženom konstantno bili u središtu vijećanja i prisutni u svim fazama sudskog postupka. Zaključilo je da je postojala razlika u postupanju između aplikantice i bilo kojeg drugog roditelja koji želi imati puno starateljstvo nad svojim djetetom. Ta se razlika temeljila na njevoj seksualnoj orijentaciji i stoga predstavlja diskriminaciju.